

VOIMA – Muutoskyvykkyys Pohjois-Karjalan maaseudun uudistumisen voimana -hanke

- Hankkeen suunniteltu ajankohta 1.1.2024 - 31.12.2026, Pohjois-Karjalan maaseutu
- Maaseudun hanketuki: 06 Yhteistyötoimet sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi, erityistavoite 8 /Pohjois-Karjalan ELY-keskus
- Hankkeen suunnitelma perustuu [Alkuvoima](#)-esiselvityksen tuloksiin

Päätavoitteena on maaseudun kehityspotentiaalin tunnistaminen, muutoskyvykkyiden vahvistaminen ja uusien ratkaisujen löytäminen työllisyyden lisäämiseksi ja palvelujen turvaamiseksi. **Osatavoitteina on** 1) lisätä maaseudun elinvoimaa, kehittää palveluja muutoskyvykkyiden ja osaamisen lisäämiseksi 2) vahvistaa maaseutuyritysten muutoskyvykkyyttä ja 3) tukea innovatiivisten palvelumallien käyttöönottoa palveluissa asukkaiden elämänlaadun ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Tavoitteisiin vastataan kolmella työpaketilla.

Työpaketti 1. Elinvoiman ja palvelujen kehittäminen oppivan maaseudun toimintamallilla

A. Maaseudun kehityspotentiaalin ja palvelurakenteen vahvistaminen

Hankkeessa tehdään kartoitus maaseudun keskeisistä yksityisistä ja julkisista palveluista, joista laaditaan kartografiset esitykset. Palvelurakennekartoituksessa huomioidaan lähipalvelujen saavutettavuus ja tunnistetaan liikkuvien palvelujen tarpeet. Maaseudun kehityspotentiaalin ja palvelurakenteen vahvistamiseksi laaditaan kuntakohtaiset visuaaliset kehityspotit ja temaattiset tulevaisuuspolut, jotka tukevat paikkaperustaisia kehittämistä. Kehitys- ja tulevaisuuspolkujen työstäminen tukevat alueen kehityspotentiaalin tunnistamista ja potentiaalin esiintuomisella pystytään houkuttelemaan uusia asukkaita, yrityksiä ja matkailijoita.

B. Aktivaattoriverkoston kokoaminen ja valmennus

Aktivaattoriverkoston kokoaminen maaseudun kehittämisestä kiinnostuneista henkilöistä ja heidän valmennuksensa tuottaa osaavia maaseutukehittäjiä, vahvistaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, lisää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä vaikutusmahdollisuuksia maaseutuyhteisössä. Aktivaattoriverkosto synnyttää uusia ideoita ja aloitteita, joita voidaan hankkeistaa tai toteuttaa yrityksissä.

C. Selvitys sukupuolivaikutuksista

Hankkeessa toteutetaan selvitys sukupuolenmukaisista jaoista ja niiden vaikutuksista maaseudun elinvoimalle. Maaseudun monimuotoisuuden näkökulmasta naisten osallisuus on tärkeää, mutta nuorten naisten määrä on vähentynyt maakunnassa 14 %:lla kahdessa vuosikymmenessä. Kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti sukupuolivaikutukset tulisi ottaa entistä paremmin huomioon aluekehittämisessä. Tavoitteena on, että hankkeeseen osallistuvien sidosryhmien ymmärrys strategioiden, kehittämis-toimien ja päätöksenteon sukupuolenmukaisista vaikutuksista kasvaa.

Työpaketti 2. Maaseutuyritysten muutoskyvykkyiden vahvistaminen

A. Maaseutuyritysten digitaalisen liiketoimintaosaamisen vahvistaminen

Maaseutuyritysten digitaalista liiketoimintaosaamista (mm. digitaalinen myynti- ja markkinointi, tekoälyn hyödyntäminen liiketoiminnassa) vahvistetaan mikro-opintotyypisillä valmennuksilla. Digitaalinen liiketoimintaosaaminen lisää yritysten kilpailukykyä, parantaa niiden kasvumahdollisuuksia ja työllisyyttä.

B. Työkalupakki vastuullisen liiketoiminnan siirtymään

Vastuullisen liiketoiminnan siirtymän tukemiseksi yrittäjille tuotetaan työkalupakki, jonka avulla voidaan tehdä yrityskohtaiset vaikutusketjujen mallinnukset ympäristövaikutusten ja yhteiskunnallisten vaikutusten raportoinnin tuleksi. Työkalupakin avulla yritykset voivat kehittää innovatiivisia liiketoimintamahdollisuuksia ja siten edistää alueen elinvoimaisuutta. Toimenpiteet hyödyttävät kuntia ympäristötavoitteiden saavuttamisessa.

C. Liiketoimintamallien uudistaminen ja uuden liiketoiminnan aloittaminen vertaiskehittämällä

Yritysten liiketoimintamallien uudistamisessa hyödynnetään benchmarkkausmatkoja, yrityssenssejä ja valmennusta. Vertaiskehittäminen tarjoaa yrityksille mahdollisuuden verkostoitua muiden yritysten,

koulutusorganisaatioiden ja kuntien kanssa. Yhteistyö tukee edellytyksiä yritysryhmähankkeiden synty-
miseen.

Työpaketti 3. Innovatiiviset palvelumallit maaseudun palvelujen ja asukkaiden elämänlaadun parantamiseksi

A. Maaseudun asukkaiden elämänlaadun selvittäminen palvelujen ja elinympäristön kehittämiseksi

Maaseudun asukkaille suunnatulla kyselyllä selvitetään palvelujen tarvetta, saatavuutta ja saavutettavuutta, digiosallisuutta sekä tyytyväisyyttä elämään ja elinympäristöön. Elämänlaadun varmistaminen edellyttää uusia ratkaisuja ja koettuun elämänlaatuun vaikuttavien tekijöiden kartoitusta. Kysely tarjoaa tietoa asukkaiden koetusta elämänlaadusta ja palvelutarpeista, joka on arvokasta palvelujen suunnittelussa. Palvelujen siirtyessä yhä enemmän on digitaalisiksi, on tärkeä selvittää asukkaiden digiosallisuutta.

B. Toimiviksi osoitettujen hyvinvointia edistävien palvelumallien vertaiskehittäminen

Vertaiskehitetään muualla Suomessa ja Euroopassa toteutettuja hyviksi havaittuja maaseudun hyvinvointia edistäviä malleja paikallisiin olosuhteisiin sopiviksi. Palvelumallien vertaiskehittäminen tuo uusia palveluideoita, joita voidaan soveltaa käytäntöön palvelujen kehittämisessä.

Kuvio hankkeen työpaketeista ja viestinnästä

